Rauma

Sisällysluettelo

3 Rauma – nykyajan ja perinteiden kohtaamis-paikka

4 Ainutlaatuinen Vanha Rauma on täynnä tarinoita

Ristmandelista Krinkelnippuun – Rauman pitsillä on pitkät perinteet 8

10 Sammallahdenmäen hautaröykkiöt vievät vierailijansa pronssikaudelle

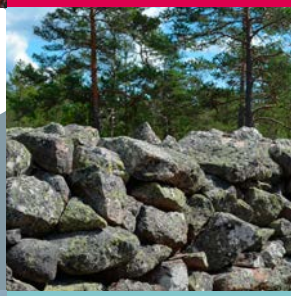

12 Raumalaisuuden juurilla – taide ja kulttuuri tarjoavat elämyksiä

Raumalaisten suonissa virtaa suolainen veri 16

Uudistuva teollisuus ja monipuolinen koulutustarjonta elinvoimaisuuden perustana 20

Kaikkien Rauma – tekemistä ja kokemista ympäri vuoden 22

Kartta 26

Julkaisija ja kustantaja: Rauman kaupunki 2018. **Taitto:** Brandstairs. **Painopaikka:** Euraprint. **Painos:** 35 000. **Teksti:** Viestintäosakeyhtiö Bonde ja Rauman kaupunki. **Kuvat:** Rauman kaupungin kuvapankki ja yhteistyökumppanit.
Julkaisija ei vastaa muutoksista tai esitteessä mainittujen yhteystietojen, aukioloaikojen tai muiden vastaavien tietojen oikeellisuudesta.

Rauma – nykyajan ja perinteiden kohtaamispaikka

Kahden UNESCOn maailmanperintökohteen Rauma on Suomen kolmanneksi vanhin kaupunki, joka ei ole vuosien varrella kadottanut omaleimaisuuttaan. Meren äärellä kasvanut elinvoimainen kaupunki on tunnettu muun muassa pitsistä, merenkulusta, persoonallisesta omasta kielestään ja vahvasta paikallisidentiteetistään.

Raumalla uusi ja vanha kohtaavat toisensa sopuisasti, mistä parhaana esimerkkinä toimii Vanhan Rauman moderni ja vilkas liike-elämä keskellä mutkittelevia mukulakivikortteleita.

Lounaisrannikolla sijaitseva 40 000 asukkaan merenrantakaupunki on luokseen kutsuva yhdistelmä laadukasta arkea, kulttuuria, luontoa ja elämyksiä. Hyvät kulkuyhteydet, laadukkaat palvelut maailmanperintökohteineen ja merellisine mahdollisuuksineen tarjoavat terveellisen ja turvallisen ympäristön asumiseen ja matkailuun.

Tutustu ja rakastu kokoaan suurempaan Raumaan.

Ainutlaatuinen Vanha Rauma on täynnä tarinoita

Anna mukulakivikatujen hidastaa askeleiden tahti ja nauti pala parasta Raumaa.

Vanha Rauma on pohjoismaiden laajin puukaupunkialue, jolle myönnettiin UNESCOn maailmanperintökohteen arvo vuonna 1991. 30 hehtaarin alueella mutkittelevat kadut ja sokkeloiset korttelit kätkevät sisäänsä yli 600 rakennusta, satojen ihmisten kodit ja yli sata persoonallista putiikkia ja ravintolaa. Kaduilla kulkiessasi sukellat menneisyyteen, nykyaikaisella vivahteella.

Liike-elämä on Vanhassa Raumassa ollut aktiivista aina 1800-luvulta lähtien ja alueen merkitys kaupankäynnin keskuksena on onnistuttu säilyttämään. Vanha Rauma on kaupungin elävä keskus, josta raumalaiset ovat syystäkin ylpeitä.

Vanhan Rauman keskellä sijaitseva kauppatori on kaupungin sykkivä sydän. Kauppatori on keskellä kaikkea, kirkon ja raatihuoneen välissä. Kauppatorilla juodaan raumalaisittain pystökaffet eli kahvit seisten aamun aikaisina tunteina.

Suurin osa Vanhan Rauman rakennuksista on saanut nykyisen ulkoasunsa 1890-luvun vilkkaan korjauskauden aikana. 1770-luvulla historioitsija Sven Mellenius oli kuvannut Raumaa kaupungiksi, jossa ei voi nähdä viivasuoria katuja eikä säännöllisiä kortteleita, vaan kaupunkilaiset ovat rakentaneet kotinsa joko sattumanvaraisesti tai niin kuin on sattunut olemaan mukavinta. Tämä persoonallisuus on säilynyt Vanhassa Raumassa, kun talojen omistajat ovat kunnostamisen ja asumisen myötä tulleet osaksi rakennusten historiaa ja tarinaa.

Vanhan Rauman ainutlaatuisiin pihoihin pääsee tutustumaan Pitsiviikolla Avoimet pihat ja pihakirppikset -tapahtumassa, joka avaa aivan uuden maailman Vanhan Rauman asukkaiden arkeen.

Talojen yksityiskohdissa ja tarinoissa riittää ihmeteltävää lähes loputtomasti. Bongaatko taloista juorupeilit, koristeelliset nimikyltit ja ikkunalla vartiossa istuvat koirat? Kulttuurihistoriallisesti arvokas miljöö toimii innoittajana myös monille taiteilijoille, joiden työhuoneita on Vanhassa Raumassa kymmeniä.

Ristmandelista Krinkelnippuun – Rauman pitsillä on pitkät perinteet

Pitsiviikko, Pitsiturnaus, Pitsimissi... Rauman pitsi toimii innoittajana niin taiteilijoille kuin tapahtumajärjestäjille. Pitsillä on pitkät perinteet Raumalla, jossa sitä on aikojen saatossa nyplätty enemmän kuin missään muualla Suomessa. Pitsinnypläysperinne elää Raumalla edelleen vahvana. Nypläystaito siirtyy paitsi sukupolvelta toiselle myös kansalaisopiston kursseilla, joita on järjestetty säännöllisesti aina 1900-luvun puolivälistä asti.

Rauman kesä huipentuu heinäkuun lopulla Pitsiviikkoon, jolloin koko kaupunki sykkii iloista elämää. Pitsiviikon ohjelmassa on kymmeniä näyttelykohteita, käsityötekniikoiden työpajoja ja erilaisia käsityönäytöksiä sekä iloista markkinatunnelmaa. Pitsiviikko huipentuu Mustan Pitsin Yöhön, jolloin musiikki täyttää Vanhan Rauman ja liikkeet palvelevat pikkutunneille saakka.

Pitsituotteet ovat suosittuja tuliaisia, joita kannattaa kysellä Vanhan Rauman putiikeista. Nyplätty kirjanmerkki tai pitsikoru on hieno muisto vierailusta pitsikaupungissa.

Rauman kesä huipentuu heinäkuun lopulla Pitsiviikkoon.

Sammallahdenmäen hautaröykkiöt vievät vierailijansa pronssikaudelle

Tutustuminen Rauman toisen UNESCOn maailmanperintökohteen Sammallahdenmäen historiallisiin maisemiin tarjoaa upean elämyksen. 20 kilometrin päässä keskustasta, Lapin Kivikylässä, sijaitseva pronssikautinen hautaröykkiöalue kätkee sisäänsä monia myyttisiä tarinoita ja on sopiva päiväretkikohde.

Sammallahdenmäelle astuessa matkailijalle aukeavat skandinaavisen pronssikauden ja varhaisen rautakauden (1500-50 eKr.) länsisuomalaiset perinteet, uskonto ja hautaustavat.

Sammallahdenmäki on myös luontoharrastajan kohde, jossa pääsee kokemaan vuodenaikojen kierron. Keväisin luonnon herääminen pysäyttää kävijän kiireisen arjen. Syksyisin puolestaan voi aistia luonnon valmistautuvan talveen kanervien kukkiessa sekä sammaleiden ja jäkälien värittäessä maisemaa.

Sammallahdenmäellä on yhteensä 36 kooltaan ja muodoltaan erilaista hautaröykkiötä. Kivilatomuksista suurimman, Kirkonlaattian, uskotaan vanhan kansantarinan mukaan olevan hiisien keskeneräiseksi jäänyt kirkko.

Keväisin luonnon herääminen pysäyttää kävijän kiireisen arjen.

Raumalaisuuden juurilla – taide ja kulttuuri tarjoavat elämyksiä

Raumalla taide ja kulttuuri ovat vahvasti läsnä kaupunkilaisten arjessa.

Vanhan Rauman alue tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia tutustua paikallishistoriaan. Kävelymatkan päässä toisistaan sijaitsevat fransiskaaniluostarin kirkoksi rakennettu Rauman Pyhän Ristin kirkko ja vuonna 1640 palaneen keskiaikaisen Pyhän Kolminaisuuden kirkon rauniot. Näiden kahden kohteen väliin mahtuu laivanvarustajan kotimuseo Marela, merimiehen kotimuseo Kirsti pihapiireineen ja torin laidalla raumalaisia perinteitä esittelevä Vanha Raatihuone.

Vanhan Rauman Tammelassa esitellään UNESCOn maailmanperintöä Raumalla ja Vanhan Rauman korjaustoimintaa. Tutustumisen arvoisia kohteita ovat myös Vanhan Rauman kaksi pääkatua yhdistävä Hauenguano ja Suomen kapeimmaksi kaduksi mainittu Kitukränn.

Hauenguanossa, historiallisessa miljöössä Pinnalan talossa sijaitseva Rauman taidemuseo esittelee erilaisia ilmiöitä taiteen historiasta nykytaiteeseen. Lönnströmin kotimuseo Syväraumanlahdella tuo tuulahduksen tehtailijapariskunnan elämästä ja kiinnostuksesta taiteeseen. Mielenkiintoista tietoa kaupungin rikkaasta merenkulun historiasta saat vanhassa merikoulussa sijaitsevasta Merimuseosta, joka on suosikkikohde sekä lapsille että aikuisille.

Kerttu Horila: Rauma Flikk © Kuvasto 2018.

Rauman giälen eli Rauman murteen syntyvaiheista ei ole tarkkaa tietoa, mutta satamakaupunkiin vaikutteita tuoneiden merimiesten ansiosta siinä on paljon muiden kielten sanastoa. Ominaista on muun muassa sanojen pätkiminen ja jaarittelu.

Vanhassa Raumassa katse kannattaa suunnata ikkunoihin, joista monista löytää juorupeilin tai posliinikoirat. Juorupeili on 1800-luvulla yleistynyt, tiedonvälityksen kannalta nokkela keksintö. Väki istuu kotonaan näkymättömissä, mutta voi silti herkeämättä seurata kadun vilinää.

Facebookin statuspäivityksen esiaste olivat merimiesten posliinikoirat, jotka asetettiin ikkunalaudalle kasvot huoneen suuntaan isännän ollessa kotona. Kun merimies pakkasi säkkinsä ja lähti laivalle, kuonot käännettiin ulospäin.

Lapskoussi on raumalaisten perinneruoka, joka on tullut Raumalle merimiesten mukana. Ruokalaji tunnetaan myös muissa Euroopan satamakaupungeissa. Lapskoussin salaisuutena ovat pitkään kypsennetyt mureat lihat, juurekset ja mausteet.

”Muist raumlaine: isäs ja äitis o meri,
snuu veljes sen duska ja vaeva.
Snuu suanisas kiärtä ai sualane veri.
Snuun daevas o meri ja laeva.”

Tauno Koskela

Raumalaisten suonissa virtaa suolainen veri

Merenkululla on ollut jo vuosia merkittävä rooli raumalaisten arjessa. Aina keskiajalta asti on Rauman satama toiminut tavaroiden väylänä ulkomaille ja sieltä muualle Suomeen. Kaupungin väestöstä moni on saanut aikojen saatossa leipänsä meriltä – joko seilaten, kalastaen tai satamassa työskennellen.

Voidaan sanoa, että raumalaisten suonissa virtaa meriveden suolainen veri. Veneen omistaminen Raumalla on lähes itsestäänselvyys. Kun raumalainen kohtaa toisen torilla, kysymys ei kuulu onko toisella vene, vaan minkälainen vene tällä on.

Kesäaikaan päivittäin liikennöivät vesibussit mahdollistavat merelliset kokemukset kaupungin asukkaille ja vierailijoille. Vesibussi ja venetaksit kuljettavat Kylmäpihlajan majakkasaarelle, Kuuskajaskarin loma- ja linnakesaarelle ja Reksaaren viihtyisille luontopoluille. Mantereelta merta pääsee parhaiten ihastelemaan Syväraumanlahden Kiikartornista.

Yksi Suomen suurimmista pienvenesatamista sijaitsee Syväraumanlahdella. Kesäaikaan Syväraumanlahti on vilkas kohtaamispaikka, josta veneet lähtevät ja tulevat. Lähtijän katse on suunnattu kauniin Selkämeren kansallispuiston rauhaan, jossa kalaisien vesien aallot iskeytyvät voimakkaina kallioisten saarten rantoihin.

Kylmäpihlajan majakkasaari ulkomeren laidalla on Rauman saariston helmi. Aaltojen sileäksi huuhtomilla kallioilla aika tuntuu pysähtyvän ja avomerelle voisi katsella koko päivän. Yhä toiminnassa oleva punavalkoinen majakka heittää iltaisin valoaan lähes puuttoman saaren kallioille ja tyrnipensaisiin. Majakalla on vielä monta unohtumatonta tarinaa kerrottavanaan.

Metsäinen Kuuskajaskarin loma- ja linnakesaari on yhdistelmä armeijan historiaa, kauniita saaristomaisemia sekä mielenkiintoista geologiaa. Reksaaressa vastassa on kaunis ja rauhaisa saariston luonto, josta nauttii parhaiten saaren luonto- ja patikkapoluilla.

Kylmäpihlajan, Kuuskajaskarin ja Reksaaren ravintola- ja majoituspalvelut ovat osa onnistunutta lomaa. Saarien retkisatamat toivottavat pienveneilijät tervetulleiksi säällä kuin säällä.

Linnea

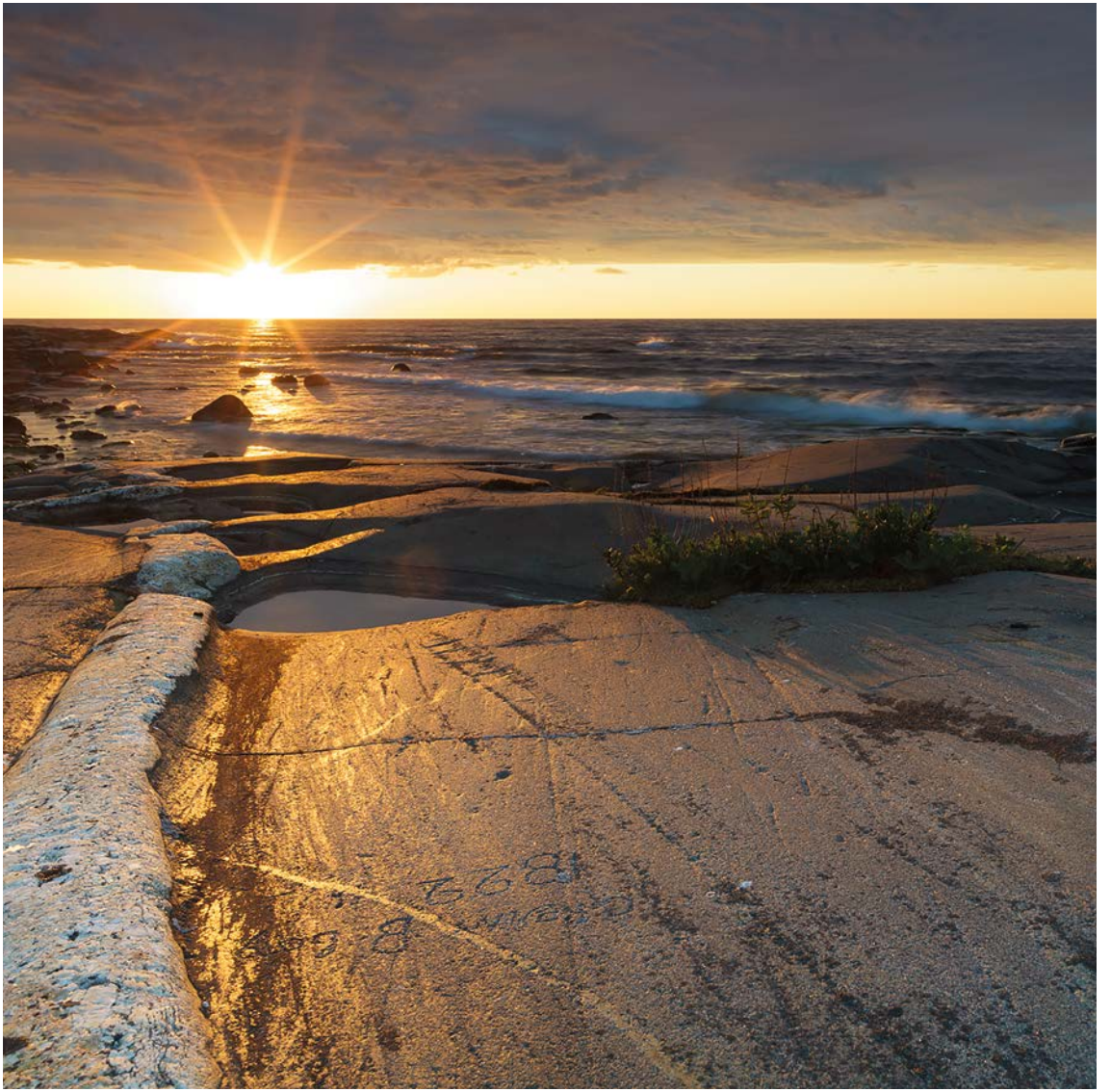

Uudistuva teollisuus ja monipuolinen koulutustarjonta elinvoimaisuuden perustana

Sea Side Industry Park sekä Lakari tukevat Rauman alueen modernia kehitystä.

Rauma on ollut kansainvälinen kaupunki sen historian alkumetreiltä saakka. Perinteisen paperi- ja telakkateollisuuden lisäksi Raumalla toimii lukuisia muita teollisuusalan yrityksiä, joiden tuotteet matkaavat maailmalle Rauman sataman kautta, joka on yksi Suomen suurimmista ja vilkkaimmista satamista.

1800-luvulla lähes puolet kaupunkilaisista sai elantonsa merenkulusta. Meriteollisuus on edelleen tärkeä työllistäjä Raumalla, mutta perinteiset purjelaivat ovat vaihtuneet risteilijöihin ja luksusjahteihin. Raskaan teollisuuden teollisuuspuisto Sea Side Industry Park sekä logistiikka- ja yritysalue Lakari tukevat alueen modernia kehitystä.

Teollisuus ja monet koulutusmahdollisuudet muodostavat kaupungin elinvoimaisuuden nyt ja tulevaisuudessa. Esimerkkejä koulutustarjonnasta ovat muun muassa merenkulun, varhaiskasvatuksen ja liiketalouden opinnot. Raumalla toimii Turun yliopiston opettajankoulutuslaitos.

Meriteollisuus on tärkeä työllistäjä Raumalla.

Kaikkien Rauma – tekemistä ja kokemista ympäri vuoden

Idyllinen Rauma on ympäri vuoden romantiikan ja rauhallisuuden miljöö.

Raumalla kaikki on kävely- tai pyöräilymatkan päässä. Mikäli kuitenkin liikut omalla autolla, on pysäköinti maksutonta koko kaupungissa.

Meren äärellä sijaitsevan Poroholman puistomainen ja merelliset perinteet säilyttänyt lomakeskus sijaitsee lyhyen matkan päässä kaupungin keskustasta. Lomakeskuksen välittömässä läheisyydessä sijaitseva Fåfänganniemi on elävä osa raumalaista kesää. Hyvät uimarannat, iloinen kesäteatteri ja monipuoliset ravintolapalvelut tarjoavat tekemistä koko päiväksi.

Lapsiperheille Raumalla riittää tekemistä, sillä kaupungin alueella on useita hoidettuja leikkipuistoja. Vuoden ympäri toimiva Kipparinpuisto tarjoaa virikkeitä perheen pienimmille ja kesäisin lapset pääsevät pyöräilemään ja polkuautoilemaan Liikennepuistossa.

Vanhassa Raumassa mukulakivipäällysteiset ja mutkittelevat kadut kutsuvat kahdenkeskisiin kävelyretkiin, ostoksille pieniin putiikkeihin ja kahviloihin nauttimaan hämärtyvistä illoista. Kanalin varrella sijaitsevilla venetsialaisilla portailla on hyvä levähtää hetki ja tarkkailla vilkkaan kaupungin arkea.

Elmeri Elo

Elmeri Elo

Rauman tapahtumatarjonta on runsas ja monipuolinen ympäri vuoden. Monilla raumalaisilla festivaaleilla on pitkät perinteet. Rauma tarjoaa hyvät puitteet myös uusille tapahtumille.

Kanalin varrella järjestetään vuosittain paljon erilaisia tapahtumia, joissa musiikki näyttelee pääosaa. Juhannuksena Rauma nousee yhdeksi Suomen kesäisistä keskipisteistä Otanlahdessa järjestettävän RMJ-festivaalin myötä ja elokuussa Rauma Festivo sekä Rauma Blues keräävät väen yhteen keskustan tuntumaan. Blue Sea Film Festival -elokuvafestivaalilla nähdään kotimaisen elokuva-alan tähtiä. Ympäri vuoden tarjolla on teatteriesityksiä kaikille teatterin ystäville.

Rauma tunnetaan urheilevana liigakaupunkina. Talvisin kaupunkilaiset suuntaavat Äijänsuolle viettämään aikaa Rauman Lukon jääkiekko-otteluihin ja Salibandyliigassa pelaavan Rauman SalBan otteita seurataan aktiivisesti. Kesäpäivät hurrataan Naisten Superpesistä pelaavalle Feralle.

Rauma on mainio kohde myös talvella, jolloin kulttuuritarjonta on runsasta – teatteria, taidetta ja laadukkaita konsertteja. Joulunaikaan Vanhan Rauman idyllinen miljöö tapahtumineen kutsuu nauttimaan rauhoittavasta tunnelmasta. Huilaa hetki, maistele herkkuja ja anna mielen levätä jouluostosten lomassa.

0
1 km
P
Pysäköinti on Raumalla aina maksutonta. Muistathan kuitenkin käyttää parkkikiekkoa.
Mobiilikierrokset
Voit tutustua Raumaan myös mobiililaitteen avulla. Käytettävissäsi olevat sovellukset löydät osoitteesta www.visitrauma.fi.
Syväraumanlahti
Otanlahti
Pohjoiskehä
Syväraumankatu
Luoteisväylä
Pyynpäänkatu
Raumanmerenkatu
Hakunintie
Seminaarinkatu
Andersoninntie
Satamakatu
Aittakarinkatu
Nortamonkatu
Eteläkatu
Hankkarintie
U Uimaranta
T Taksiasema
L Leikkipuisto
F Frisbeegolf-rata
P Vanhan Rauman parkkipaikka ja infotaulu
1. Rauman merimuseo
2. Teresia ja Rafael Lönnströmin kotimuseo
3. Nokan taidetorppa
4. Kiikartorni
5. Näkötorni
6. Kaupungintalo
7. Kulttuuritalo Poselli
8. Rauma-sali
9. Kaupungin pääkirjasto
10. Rauman Kaupunginteatteri
11. Rauman kesäteatteri
12. Rauman Poroholma, lomakeskus, leirintä, vierasvenesatama
13. Syväraumanlahden palvelusatama
14. Petäjäksen telakka, palvelusatama
15. Suojan satama
16. Fåfänga, vapaa-ajan alue
17. Golfkenttä
18. Äijänsuon urheilukeskus, uimahalli, jäähallit, talviharjoitteluhalli
19. Otanlahden urheilukeskus
20. Lähdepellon urheilualue
21. Tennis-, sulkapallo- ja salibandyhalli
22. Keilahalli
23. Aluesairaala, terveyspalvelut
24. Linja-autoasema
25. Paikallisliikenteen pysäkit
26. Poliisi, löytötavaratoimisto
27. Posti
28. Rautatieasema (rahti)
29. Lakarin logistiikka- ja yritysalue
30. Seaside Industry Park

31. Rauman Pyhän Ristin kirkko
32. Kauppatori ja Vanha Raatihuone -museo
33. Naulamäki, Helsingintori ja Nyplääjäpatsas
34. Tammela
35. Kalatori
36. Pyhän kolminaisuuden kirkon rauniot
37. Alfred Kordelinin kappeli
38. Marela-museo
39. Rauman taidemuseo ja Hauenguano
40. Kitukränn
41. Kirsti-museo

Tervetuloa Raumalle

Rauma

Rauman matkailuneuvonta, Kaupungin palvelupiste Pyyrman
Valtakatu 2A, puh. 02 834 3512 matkailu@rauma.fi www.visitrauma.fi